

נר מנחם

הגות לפרשת השבוע

לע"נ ר' מנחם ב"ר ישישכר ומרת רחל ב"ר מנשה שרעבי ז"ל

הרהורים לפרשת בלק תשפ"ג | מאת הרב מנחם יעקבזון ראש הישיבה במושב

המודל לתא המשפחתי

אחת הסוגיות החשובות המעסיקות את יושבי תבל כמעט באשר הם, כיצד לשפר את איכות הזוגיות. מהו המודל הרצוי להיי משפחה תקינים ואיכותיים.

אנשי מחקר וסוציולוגים חוקרים את ריבוי הגירושין ובצידם את מיעוט הנישואין, ומחפשים את המתכון שיעודד נישואין והיי משפחה בעולם המערבי, ואף יעצור את ההתמעטות הדמוגרפית.

רבים יודעים להצביע על המשפחה היהודית המקורית ככזו שיש מזה ללמוד ממנה בנושא. אין זאת אומרת שאצל יהודים תמיד הכל תקין, גם התורה מכירה באפשרות של פירוד ופירוק בית, וגם בין שומרי תורה ומצוות ניתן למצוא התרבות של התופעות הקיימות בעולם, אולם בבסיס – היתה תמיד המשפחה היהודית קן של המימות, חיי הזוגיות היו מבוססים על נאמנות ומסירות, והיו נשוא קנאה של השכנים הגויים.

כבר בלעם נביא האומות, שחי בעצמו חיי הפקר בהמיים, נשא את עינו בקנאה ואמר בהתייחס לבית היהודי 'מה טובו אהליך יעקב'.

בלעם שהיה גם חכם ראה לא רק את התופעה אלא גם את הסיבות לה – וכפי שמביא רש"י את דברי חז"ל 'ראה שאין פתחיהם מכוונים זה נגד זה אמר מה טובו אהליך יעקב'. האיכות טמונה בצניעות ובשמירת הדיסקרטיות של התא המשפחתי.

יהלום שומרים בצניעה

'כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה' – זהו הפסוק המסמל את ערכי הצניעות של בת ישראל, בת מלך אינה מציגה את עצמה לראוה לעין כל...

את האושר והאהבה לא מפגינים בחוץ, ודאי שאת היופי לא מציגים לראוה, שומרים את הנכסים בעלי הערך בבית פנימה, עטופים ומוצנעים.

ישנם אנשים מוחצנים שכל חויה שהם חווים אינה בעלת ערך עד שהם משתפים בה את זולתם, כאשר ההיים הפרטיים של בני זוג אינם נשמרים בצניעות מוחלטת גם זו פגיעה באיכות התא המשפחתי, גם זו סתירה ל'אין פתחיהם מכוונים' והחלכה היהודית מקפידה על כך.

מסכת בבא בתרא במשנה ובתלמוד פותחת בסוגיות רחבות של היוק ראייה, יחסי שכנות מצדיקים תביעה של בניית מחיצה באיזורים החשופים לראיית הזולת אם עלול להיות בהם שימוש שיש בו מן ההצנע.

לא להלבד ברשת

ברור שכל מי שנחשף לתקשורת חזותית בלתי מבוקרת שורף כמו ידיו כל סיכוי לחיי משפחה איכותיים, גם ללא חשש מאיסורי תורה ברור שהחשיפה לעולם שמהותו מבוססת על מערכות מתוחכמות של גירויים לכל מה שהדמיון יכול לייצר, לא יכול לצפות לאושר וסיפוק בתא המשפחתי המבוסס על מציאות ולא על דמיון.

אולם גם הרשתות החברתיות המוציאות כל איש ואשה מהעולם הקטן והמצומצם כביכול של הבית והחברה הקרובה, ופותחות פתח לחברה חוצת גבולות ויבשות, הינן הרס של היסודות הסוציאליים של חיי משפחה.

האיתנות של הנישואין בנויה גם על הצורך החברתי של בני הזוג, הם מהווים זה לזה גם חברה וגם חברות. הנביא מלאכי מגדיר את האשה כ'חברתך ואשת בריךך' ובתלמוד מוגדר הצורך של האשה בנישואין כצורך חברתי.

פתיחת המעגל החברתי מהווה כביכול הישג, אולם מלבד כל הסיכונים שהרשת החברתית נושאת בקרבה – היא מייצרת מצג שוא של חברה, בעוד היא מהווה את ההיפך הגמור מהחברות האמיתיות של בני זוג שיש בה נאמנות ומסירות.

החברות הוירטואלית איננה מחייבת כלום, ואין בה אלא עוד אחד מתענועי הדמיון של עולם השקר.

מעצת בלעם עד ימינו

כשבלעם נוכח שאינו מצליח לקלל את ישראל הוא מציע לבלק לחשוף את הגברים היהודיים לפיתויים של זימה. איך עושים זאת? מוציאים אותם מהגטו, הושפים אותם לקניונים של מואב, רק לשטוף את העיניים... אי אפשר להשאיר מצומצמים כל הזמן בתוך ענני הכבוד... את ההמשך כבר עשו לאט לאט באותן חנויות שתכננו היטב את מזימתן.

החכם איננו זה שירדע לצאת מהבוץ אלא זה שירדע לא להכנס אליו...

את מלך וכל מלך מלך

לתגובות: פקס 039601961 nhrh999@gmail.com

ישיבת מאור יצחק מושב חמד